

പുതിയ പുസ്തകങ്ങൾ

ചുഴികൾ ചിപ്പികൾ

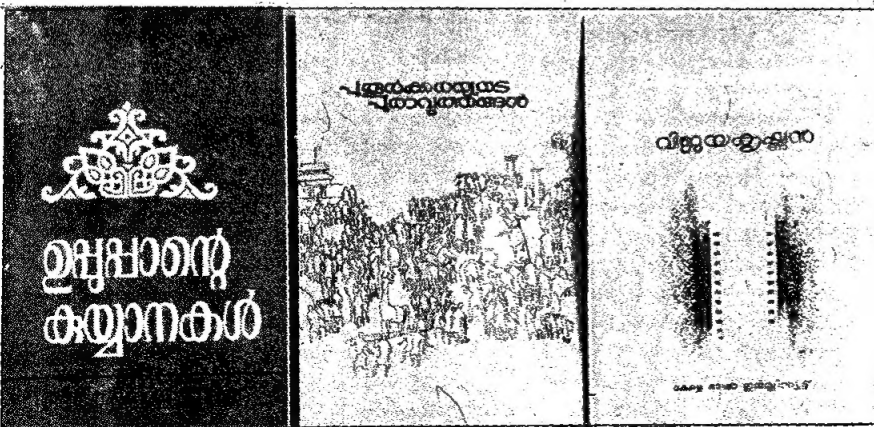
മുന്നോട്ടുവരുമ്പോൾ പത്തൊമ്പതു ലേഖനങ്ങളുള്ള വി. രാജകൃഷ്ണന്റെ ചുഴികൾ, ചിപ്പികൾ എന്ന ഗ്രന്ഥം പുതിയ വിമർശന സങ്കല്പത്തിന്റെ ഏറ്റവും നല്ല മാതൃകയാണ്. പുതിയ സമീപനം, പുതിയ കാഴ്ചപ്പാട്, ഹൃദയമായ ശൈലി—രാജകൃഷ്ണന്റെ സവിശേഷതയാണ്. അത് ഈ ഗ്രന്ഥത്തെയും ആയിരങ്ങൾക്കിടയിൽ ഒരാളെടുത്താക്കുന്നു.

ചുഴികൾ, ചിപ്പികൾ
ഗ്രന്ഥകർത്താവ് വി. രാജകൃഷ്ണൻ
വില: 20 രൂപ
പ്രസാധകർ: ഡി.സി. ബുക്സ്

ഉഷ്ണപ്പാന്റെ കയ്യനകൾ

ഇതിനകം വളരെയേറെ ചർച്ചാവിഷയമായിട്ടുള്ള ഈ ഗ്രന്ഥം ഒരു വികസനത്തിൽ നിന്നുണ്ടായതാണ്. വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീറിനെ സമഗ്രമായി വിലയിരുത്തുന്നുവെന്ന ഭാവത്തിൽ, മറ്റൊരു ലക്ഷ്യം സാധിച്ചിരിക്കുന്നു. ക്രിയാത്മകമായ ഒരു സാമ്പത്തിക പ്രഖ്യാപനമാണ് സാഹിത്യവിമർശനം. ഗ്രന്ഥകാരനായ ഏ.ബി. ഐസാക് നായർ ഇപ്പോൾ നടത്തിയതാകട്ടെ, ബഷീർ സാഹിത്യത്തിന്മേൽ നടത്തിയ ദുരുപയോഗവും.

ഉഷ്ണപ്പാന്റെ കയ്യനകൾ
ഗ്രന്ഥം: എ.ബി. ഐസാക് നായർ
പ്രസാ: സാഹിത്യപ്രവർത്തക സഹകരണസംഘം
വില: 28.00

ചലച്ചിത്രത്തിന്റെ പൊതുൾ

മികച്ച ചലച്ചിത്ര ഗ്രന്ഥത്തിനുള്ള അവാർഡ് ലഭിച്ച വിജയകൃഷ്ണന്റെ ലേഖനസമാഹാരം. ചലച്ചിത്രമെന്ന കലയെ ഗൗരവമായി സമീപിക്കുന്ന ആർക്കും ശ്രദ്ധിക്കാതിരിക്കാൻ കഴിയാത്തതാണ് ഗ്രന്ഥം.

ചലച്ചിത്രത്തിന്റെ പൊതുൾ
ഗ്രന്ഥകർത്താവ് വിജയകൃഷ്ണൻ
വില: 15 രൂപ
പ്രസാധകർ: കേരള ഭാഷാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്

തലേലഴുത്തിലെ മനഃശാസ്ത്രം

തലേലഴുത്തിന്റെ തുടക്കം, വളർച്ച, അഭിനയം, കൈമാറ്റം എന്നിങ്ങനെ മനുഷ്യജീവിതത്തിന് തലേലഴുത്തുമായി അഭേദ്യ ബന്ധങ്ങളിലേക്കുള്ള അന്വേഷണമാണ് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലൂടെ കൂടലിൽ സി.എം.ഐ നടത്തുന്നത്.

തലേലഴുത്തിലെ മനഃശാസ്ത്രം
ഗ്രന്ഥകർത്താവ് കൂടലിൽ സി.എം.ഐ
വില: 9 രൂപ
പ്രസാധകർ: ഇനത, തേവര

ചന്ദ്രകാന്തം

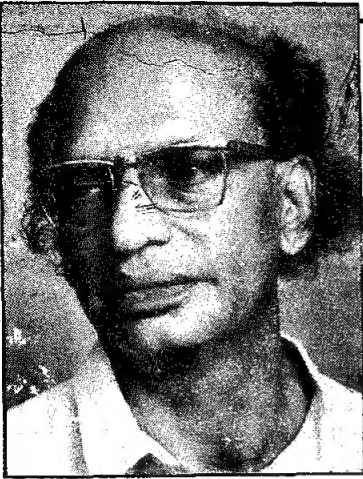
പി.എൻ. വിജയകുമാറിന്റെ ഇതുപത്തുള്ള കവിതകളുടെ സമാഹാരം കൃത്യമല്ലെങ്കിലും കൈനീട്ടി വീണ്ടെടുത്ത്—യാഴിത്തിരമാലനിന്നടുത്തെത്തുന്നു. പിഞ്ചിളം കൈകളാൽ നിന്റെ മലങ്കയിലെത്തിച്ചിട്ടുവർ ശാഠ്യം തുടരവെ... എന്നും, നീ ശ്രുതി മിട്ടിയിരിക്കും നിമിഷത്തിലേയ്ക്ക് രാശങ്ങളാലുപിച്ചിട്ടുണ്ടോ...? എന്നും തുടങ്ങിയ ചാർബസ് യുദ്ധങ്ങളായ കവിതകളാണ് ഈ സമാഹാരത്തിൽ.

ചന്ദ്രകാന്തം
ഗ്രന്ഥകർത്താവ് പി.എൻ. വിജയകുമാർ
വില: 6 രൂപ
വിതരണം: എൻ.ബി.എസ്

പുതുമുഖം പുരാവൃത്തം

ഏറ്റവും പുതിയ തലമുറയിലെ കൊള്ളാവുന്ന കഥാകാരന്മാരിലൊരാളായ എൻ. രാജന്റെ പതിനാല് കഥകളുടെ ഒരു സമാഹാരം. രാജന് എന്തൊ പറയാനിഷ്ടം. അത് പറഞ്ഞറിയിക്കേണ്ട വിധമുണ്ടാകാം.

പുതുമുഖം പുരാവൃത്തം
ഗ്രന്ഥം: എൻ. രാജൻ
പ്രസാ: കറൻ്റ് ബുക്സ്, തൃശ്ശൂർ
വില: 15.00

സാഹിത്യവാദപഥം

എന്റെ ഒരു കൂട്ടുകാരൻ ഇംഗ്ലീഷ് കവി വാൾട്ടർ ദ ല മറിന്റെ (de la Mare) കാവ്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഡി. ലിൻ തീസിസ് എഴുതുകയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈയിൽ ആ കവിയുടെ സമ്പൂർണ്ണ കാവ്യസമാഹാരം ഇരിക്കുന്നതു കണ്ട് ഞാൻ ചോദിച്ചു. 'നോവൽ വായിക്കുന്നതുപോലെ ഒരായിരപ്പിടിയിൽ ഇതു വായിച്ചു തീർക്കുമോ?' സുഹൃത്ത് മറുപടി പറഞ്ഞത് ഇങ്ങനെ:- 'ഒരു കവിത വായിച്ചു തീരുമ്പോൾ അതിന്റെ കണ്ണഞ്ചിക്കുന്ന സൗന്ദര്യം കണ്ട് ഞാൻ ദുഃഖപരനായിപ്പോകും. തുടർന്നു വായിക്കാൻ താല്പര്യം തോന്നുമെങ്കിലും ഞാനതു ചെയ്യില്ല. സൗന്ദര്യം പൂർണ്ണമായും ആസ്വദിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെത്തുടർച്ചയോ? അതുകൊണ്ടു പണം ചെലവാക്കാതെ സൂക്ഷിച്ചു വയ്ക്കുന്നതു പോലെ ഞാൻ ആസ്വാദന തൽപരതയെ നിയന്ത്രിക്കും. വേറൊരുദിവസം വേറൊരു കവിത വായിക്കും. ഉടനെ പുസ്തകം അടച്ചുവയ്ക്കും.' സ്നേഹിതന്റെ ആ വാക്കുകൾ കേട്ടിട്ട് എനിക്ക് ആഹ്ലാദമേ ഉണ്ടായുള്ളൂ. ഞാനും ആ വിധത്തിൽ വായിക്കുന്നവനാണ്. 1936-ൽ ആണെന്നു തോന്നുന്നു ചങ്ങമ്പുഴയുടെ 'ബാഷ്പാഞ്ജലി' എന്റെ കൈയിൽ കിട്ടിയത്. ആദ്യത്തെ കാവ്യം 'ആ പൂമാല' വായിച്ചു. ഹർഷാതിശയത്തിൽ വീണു. തുടർന്നങ്ങു വായിച്ചാൽ എല്ലാം തീർന്നു പോകുമല്ലോ? അതുകൊണ്ട് മധുരപലഹാരം പകുതി തിന്നിട്ട് ശേഷമുള്ളതു സൂക്ഷിച്ചുവയ്ക്കുന്ന കൂട്ടിയെപ്പോലെ അന്നു കൂട്ടിയായിരുന്ന ഞാൻ 'ബാഷ്പാഞ്ജലി' തുടർന്നു വായിക്കാതെ അലമാരിയിൽ കൊണ്ടുവെച്ചു.

ഈ ലോകത്ത് ഓരോ ആളും നിസ്തൂലനാണ്. ഒരു വ്യക്തി മറ്റൊരു വ്യക്തിയെപ്പോലിരിക്കുകയില്ല. അക്കാരണത്താൽ ഒരേ വസ്തുവിനെപ്പോലെയായിട്ട് ഓരോ ആളിനും ഓരോ അവഗമനമാണ്.

ഇതുതന്നെയാണ് യുവാവായിരുന്ന കാലത്ത് സുന്ദരികളെ കാണുമ്പോൾ എനിക്കുണ്ടായ അനുഭവവും. എനിക്ക് അവരുടെ കണ്ണുകളിൽ നോക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നില്ല. വാക്കുകൾ വേണ്ടപോലെ നാവിൽനിന്നു വിഴുകയില്ല. പെണ്ണിനെപ്പോലെ കാൽവിരലുകൾക്കൊണ്ടു ഭൂമിയിൽ വരുകൾ വരച്ചു ഞാൻ നിലക്കുമായിരുന്നു. കഴിയുന്നതും വേഗത്തിൽ ഞാൻ അവരോടു യാത്രചോദിച്ചു പോകുമായിരുന്നു. ഇത് എന്റെ അനുഭവം മാത്രമല്ല. മിലാൻ കുന്ദരയെക്കാൾ വലിയ തോവലിസ്റ്റ് എന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്ന

ബൊഹേമിൽ ഫ്രാഞ്ചെൽ Closely Watched Trains എന്ന അതിസുന്ദരമായ നോവലിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്നു:- 'I've never been able to talk coherently to them. [beautiful people] I always sweated and stammered. I had such an admiration for beauty, and was so dazzled by it, that I never could look a handsome person in the face. (Page 49) എനിക്ക് ഏറ്റവും ഇഷ്ടമുള്ള കവിയാണ് വാൾട്ടർ ദ ല മർ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനോഹരങ്ങളായ കഥകളുടെ സമാഹാരം എന്റെ കൈയിലുണ്ട്. അതുപോലെ കാവ്യസമാഹാരവും. രണ്ടും പൂർണ്ണമായി ഞാൻ വായിച്ചിട്ടില്ല. അതിസൗന്ദര്യം മുഴുവനുമാസ്വദിക്കാൻ എനിക്കു വയ്യ.

കാർത്തിക നക്ഷത്രത്തിൽ കന്യാകുമാരിയുണ്ടോ?

അടുത്തകാലത്തുണ്ടായ സംഭവമാണ്. സമ്മേളനത്തിന്റെ അധ്യക്ഷനെത്താൻ പ്രഭാഷകരായ ഞങ്ങൾ കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഒരു യുവാവ് പെട്ടെന്നു മുറിയിലേക്കു കടന്നുവന്ന് എനോടു ചോദിച്ചു:- 'ഒരു സംശയമുണ്ട്. ഭൂമിയിൽ ഓടുന്ന തീവണ്ടി കടലിന്റെ മുകളിൽ കയ്ക്കി ഓടാത്തത് എന്താണ് സാർ?' 'ആലോചിച്ചു മറുപടി പറയാം' എന്നു ഞാൻ അറിയിച്ചു. 'മതി' എന്നു മൊഴിയാടിയിട്ടു വന്നവേഗത്തിൽ അദ്ദേഹം പോയി. മറു പ്രഭാഷകർ ആ ചോദ്യവും ഉത്തരവും കേട്ടു ചിരിച്ചു. ഞാൻ ചിരിച്ചില്ല. ചിരിക്കാത്തതിനു കാരണം ഇതുപോലെയുള്ള പല ചോദ്യങ്ങളും ഞാൻ എന്നോട്തന്നെ ചോദിക്കാറുണ്ട് എന്നതാണ്. 'ചന്ദ്രന്റെ തലസ്ഥാനം എന്താണ്?' 'തിരുവനന്തപുരത്തെ പ്രധാനപ്പെട്ട റോഡിലൂടെ പോകുമ്പോൾ വേലുത്തമ്പിയുടെ പ്രതിമ കണ്ടാൽ നാഷണൽ ബുക്ക് സ്റ്റാളിൽ കയറി വൈലോപ്പിള്ളിയുടെ 'മകരക്കൊയ്ത്ത്' എന്ന കാവ്യസമാഹാരം ഞാൻ വാങ്ങുമോ?' 'കാപ്പിക്കടയിൽനിന്നു തരുന്ന കാപ്പിയിൽ തലമുടിനാരു കണ്ടാൽ രാമനാട്ടമോ കൃഷ്ണാട്ടമോ ആദ്യമുണ്ടായതെന്ന് ആലോചിക്കുമോ?' 'ഇതുശാലയിൽച്ചെന്നു

വെളിച്ചം സിംഹത്തെക്കുറിച്ചു എതിർത്തു പറയുകയും ചെയ്തു. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ആലോചിച്ചു നോക്കുമോ?"

വിജയൻ എസ്. കല്ല്യാണൻ കൃഷ്ണൻ വാരികയിലെഴുതിയ 'ചരട്' എന്ന കഥാസാഹസികവും വായിച്ചിട്ടുണ്ടാകണം. ഇതുപോലെ ഒരു മനോഹരമായ ചോദ്യം ചോദിക്കാനാണ് എനിക്ക് തോന്നിയത്. ചോദ്യം മനസ്സിലുണ്ട്. ചോദിക്കുന്നില്ല. വക്കീൽ നോട്ടീസ് വന്നാലോ?

ചോദ്യം, ഉത്തരം

മിനിമിനിനു പോകാമെന്ന് ഏറ്റവും പറിക്കുന്നത് നിങ്ങളെ, പൂസ്തകം വെച്ചു ചെല്ലാമെന്നു സമ്മതിച്ചിട്ട് അങ്ങനെ പ്രവർത്തിക്കാത്ത നിങ്ങളെ, 'വീട്ടിൽ വരട്ടോ' എന്നു ചോദിക്കുന്നവരോട് 'ഞാൻ സാഹിത്യ അക്കാദമി മിനിമിനിനു പോകുന്നു' എന്നു കള്ളം പറയുന്ന നിങ്ങളെ കോടതിയിൽ കയറ്റിയാൽ എത്രവർഷം നിങ്ങൾ ജയിലിൽ കിടക്കും?"

"മരിക്കുന്നതുവരെ കിടക്കും. എനിക്ക് മിനിമിനിനു പോകുന്നത് ഇഷ്ടമുള്ള കാര്യമല്ല. നിർബന്ധിക്കുമ്പോൾ ചെല്ലാമെന്നു കള്ളം പറയും. പൂസ്തകങ്ങൾ വെച്ചു ചെല്ലുന്നതല്ല കോളമല്ല ഇത്. ചീത്തപ്പൂസ്തകങ്ങൾ നല്ലതാണെന്നു മറു വാരികകളിൽ ഞാൻ എഴുതുകയില്ല. ആളുകളെ പാട്ടിനു വിട്ടുപോണം. അവരെ വീട്ടിൽച്ചെന്നുകണ്ട് രണ്ടും മൂന്നും മണിക്കൂർ നേരമിരുന്ന് ബോറടിച്ചു അവരുടെ ജോലിക്കു തടസ്സമുണ്ടാക്കരുത്. One should be left alone എന്ന മതക്കാരനാണ് ഞാൻ. അതുകൊണ്ട് കള്ളം പറയാൻ നിർബന്ധനായിപ്പോകും ഈ എളിയവർ. അതു പറഞ്ഞല്ലോ സാഹിത്യ വാരഫലം മുടങ്ങിപ്പോകും."

"ഈ കാര്യത്തിൽ?"

"അപമാനിക്കപ്പെടും. കഴിഞ്ഞയാഴ്ച ഒരു യാചകൻ എന്റെ കയ്യിൽ തുണ 'മെന്ന് എന്നോട് അപേക്ഷിച്ചു. ഞാൻ അയാൾക്ക് ഒരു രൂപ കൊടുത്തിട്ട് വീട്ടിനകത്തു പോയി. ഒരുമണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞ് വാതിൽ തുറന്നുനോക്കിയപ്പോൾ ഒരു രൂപയ്ക്കുള്ള പച്ചക്കുരുക്ക് പടയിൽ വച്ചിരിക്കുന്നു. അടുത്ത് പച്ചക്കറി വില്ക്കുന്ന കടയുണ്ട്."

"ഹാറലിനെക്കുറിച്ച് എന്താണ് അഭിപ്രായം?"

"മഹാനായ നാടകകർത്താവ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ Largo Desolato എന്ന നാടകം (English version by Tom Stoppard) അത്യന്തം കൃഷ്ടമാണ്. നവീന നാടകങ്ങളിൽ അത് അമിതമായാണ്."

"തെറ്റാണോ?"

"ഉണ്ട്. ദിവസത്തോറും പലതവണ. ഡോർ ബെൽ പതുക്കെമട്ടിലമർത്തി വലിയ ശബ്ദം കേൾപ്പിക്കുമ്പോൾ."

"പ്ലേ ബോയ് നേരമ്പോക്കൊന്നും വേണ്ട. യഥാർത്ഥത്തിൽ ഉണ്ടായ ഒരു സെക്സി ജോക്ക് അറിയാമെങ്കിൽ പറയൂ."

"മേരി അൻഡേഴ്സൺ എന്ന ചലച്ചിത്രതാരത്തിന്റെ പ്രൊഫൈൽ (പാർശ്വമുഖരൂപം) ഫോട്ടോ എടുക്കാൻ ഭാവിപ്പോൾ ഡയറക്ടർ ഹിച്ച് കോക്കിനോട് അവിർ ചോദിച്ചു: 'എന്താണ് എന്റെ നല്ല ഭാഗം?' ഹിച്ച് കോക്ക് മറുപടി പറഞ്ഞു: 'ഓമനേ നീ അതിലാണ് ഇരിക്കുന്നത്'."

"നിങ്ങൾ മരിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ ശവം പട്ടയിൽ

വെച്ച് കുറിച്ചിരിക്കണോ, വൈദ്യുതികൊണ്ട് ചാരമാക്കണോ, അതോ കൃഷ്ടിയിലോ?"

"മരിച്ചാൽപ്പിന്നെ ഞാനൊന്നുമറിയാകില്ല. അതുകൊണ്ട് പക്ഷികൾക്കു കൊത്തിത്തന്നതായി കാട്ടിലിട്ടാലും എനിക്കൊന്നുമില്ല."

"ഈ ലോകത്ത് നിങ്ങൾ ബഹുമാനിക്കുന്നത് ആരെ?"

"മഹാത്മാഗാന്ധിയെ."

"അവാർഡുകൾക്ക് ഇപ്പോൾ ഒരു വിലയുമില്ലെന്ന് ഒരു എഴുത്തുകാരി പ്രസംഗിച്ചതു കേട്ടു. നിങ്ങളെ ഉദ്ദേശിച്ചല്ലേ അത്?"

"എന്നെ ലക്ഷ്യമാക്കിയാണ് അവർ അതു പറഞ്ഞതെന്ന് എനിക്ക് തോന്നുന്നില്ല. സാമാന്യ പ്രസ്തുതം നടത്തുമ്പോൾ ചിലർ അത് തങ്ങൾക്കു ചേരുന്ന തൊപ്പിയൊന്നെന്നു കരുതും. എന്റെ ചില സാമാന്യപ്രസ്താവങ്ങളിൽ കോപിച്ചിട്ടുണ്ട് ചില വ്യക്തികൾ. ഞാൻ എഴുതിയപ്പോൾ അവരുടെ സ്വഭാവപോലും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇനി എന്നെ ലക്ഷ്യമാക്കിയാണ് അവർ അങ്ങനെ പറഞ്ഞതെങ്കിലും എനിക്ക് വല്ലായ്മയില്ല. വലിയ സാഹിത്യകാരനായ ഗിർഷ് കർനാഡ് ബുർഗ്ഗിനെയും സുന്ദരിയുമായ ചിത്രാസുബ്രഹ്മണ്യയും, അമേരിക്കൻ അംബാസിഡർ ആയിരുന്ന പെനിവാല ഇവർ പ്രശംസിച്ചതാണ് ഈ പംക്തി. ഇതിനു സമാനം നിശ്ചയിച്ച മഹാവ്യക്തികളിൽ ഒരാളായിരുന്നു വൈസ് ചാൻസലർ അനന്തമൂർത്തി. അദ്ദേഹം ഇതിന്റെ മേന്മ പരമാർത്ഥമായി അംഗീകരിച്ച ആളാണ്."

ജീവനില

എന്റെ ദേശസ്നേഹം എന്ന വികാരം വായനക്കാരുടെ ആ വികാരത്തിൽനിന്നു വീടിനമായിരിക്കും. വായനക്കാരുടെ വികാരത്തിനു സാമ്പ്രദായ കൂടുതലായിരിക്കാം. അതിന്റെ അളവ് വേറൊരുവിധത്തിലായിരിക്കാം. അതിനാൽ ദേശസ്നേഹമെന്ന വികാരത്തെ ഞാനും വായനക്കാരനും കാവ്യത്തിലൂടെ ആവിഷ്കരിച്ചാൽ രണ്ടുകാവ്യങ്ങളും വ്യത്യസ്തങ്ങളായിരിക്കും. അതുപോലെ വസ്തുക്കൾക്കല്ല പ്രധാനവും, അതിനെക്കുറിച്ച് ഓരോ വ്യക്തിക്കുമുണ്ടാകുന്ന തോന്നലിനാണ്. ഈ ലോകത്ത് ഓരോ ആളും നിസ്തൂലനാണ്. ഒരു വ്യക്തി മറ്റൊരു വ്യക്തിയെപ്പോലിരിക്കുകില്ല. അക്കാരണത്താൽ ഒരു വസ്തുവിനെപ്പോലും ഓരോ ആളിനും ഓരോ അവഗമനമാണ്. ഒരു വ്യക്തിക്ക് വീണു കിടക്കുന്ന പുറമെക്കുറിച്ച് എന്തു തോന്നലുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ മറ്റു വ്യക്തികൾക്കു താൽപര്യമുണ്ട്. സാഹിത്യസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനഘടകം ഇതത്രെ. ആകെ 34 കഥാസന്ദർഭങ്ങളുള്ളതുണ്ട്. വസ്തുക്കൾ പലതുണ്ടെങ്കിലും ഒന്നിനും മറ്റൊന്നിലും ചന്ദ്രൻ എപ്പോഴും ചന്ദ്രൻതന്നെ. കടൽ എപ്പോഴും കടലും. പക്ഷേ, ആ കഥാസന്ദർഭങ്ങളെയും വസ്തുക്കളെയും സംബന്ധിച്ച് ഓരോരുത്തരുമുണ്ടാകുന്ന തോന്നലേതെന്നറിയാനാണ് 'കടൽ ഇന്ന് എങ്ങനെ യിരിക്കുന്നു? മമ്മൂട്ടി സുന്ദരനാണോ?' എന്നൊക്കെ മറ്റുള്ളവർ ചോദിക്കുന്നത്. ഒരു വസ്തുവിനെക്കുറിച്ച് ഒരുത്തരുണ്ടാകുന്ന തോന്നൽ മറ്റൊരുത്തന് അതേ വസ്തുവിനെക്കുറിച്ചുണ്ടാകുന്ന തോന്നലിൽനിന്നു വീടിനമല്ലെങ്കിൽ അത്

ഹിച്ച് കോക്ക്

മേരി അൻഡേഴ്സൺ എന്ന ചലച്ചിത്രതാരത്തിന്റെ പ്രൊഫൈൽ ഫോട്ടോ എടുക്കാൻ ഭാവിപ്പോൾ ഡയറക്ടർ ഹിച്ച് കോക്കിനോട് അവിർ ചോദിച്ചു: 'എന്താണ് എന്റെ നല്ല ഭാഗം?' 'ഹിച്ച് കോക്ക് മറുപടി പറഞ്ഞു: 'ഓമനേ നീ അതിലാണ് ഇരിക്കുന്നത്'.

ആഹ്ലാദമായകമായിരിക്കില്ല. ഈ ആഹ്ലാദ രാഹിത്യമാണ് സി.എം. അഹമ്മദ്കുട്ടി മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പിലെഴുതിയ "ഓർമ്മയിൽ ഒരുപൂഴ്" എന്ന കാവ്യം വായിച്ചപ്പോൾ എന്റെ മാനസിക നിലയായി ഭവിച്ചത്.

ഞങ്ങൾക്കൊരു പൂഴയുണ്ടായിരുന്നെന്ന പൊങ്ങുചിരിപ്പൊഴും കൊണ്ടു നടപ്പു ഞാൻ മുക്കും പിടിച്ചുകിടന്നു മുങ്ങിത്തല നിർത്തുവാനാകാത്ത വറിയെങ്കിലും

എന്ന വരികൾ വായിക്കുമ്പോൾ അനുവാചകന്റെ മനസ്സിൽ എന്തെങ്കിലും ചലനമുണ്ടോ? കാവ്യമാ കെ വായിച്ചാലും അതുണ്ടാകുന്നുണ്ടോ? ഇല്ല. അഹമ്മദ്കുട്ടിയുടെ കാവ്യത്തിനു നിറമില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്കുകൾക്കു ശക്തിയില്ല. ശക്തിയില്ലാത്തതുകൊണ്ട് ധ്വനിയുണ്ട്. നിർജ്ജീവങ്ങളായ കുറെ വരികൾ എഴുതി കാവ്യമെന്നു വിളിക്കുന്നു അദ്ദേഹം. Wye എന്ന നദിയെ നോക്കി വേഡ്സ്വർത്ത്

Five years have past; five summers
with the length
Of five long winters! and again I hear
These waters, rolling from their
mountain—springs

With soft inland murmur

എന്നു പാട്ടുമ്പോൾ എന്തു സോ! (Lines—Tintern Abbey—Page 163 The Poetical Works of Wordsworth—Oxford University Press)

[ത്വടുതി എന്നു കാവ്യത്തിൽ കാണുന്നു. ത്വടുതി എന്നു വേണം. കൺകൾ എന്നു വേറൊരു പ്രയോഗം. അത്യാശയില്ല. 'ഇലിച്ച കൺ കൊണ്ടൊരു നോക്കുന്നോക്കി' എന്ന വള്ളത്തോളന്റെ പ്രയോഗം തെറ്റ്]

ദോഹനം

ഇൻസ്റ്റൻസ് കോഫിപോലെ ഇൻസ്റ്റൻസ് കവിതയുമുണ്ട്. അനുഗൃഹീതനായ കവി പാലാ നാരായണൻനായരുടെ ഒരുദാഹരണം കടം വാങ്ങട്ടെ. തിരുവനന്തപുരത്തെ ചായക്കടകളുടെ മുൻപിൽ എരുമയെ കൊണ്ടുവന്നു കെട്ടി പാലുകുന്നുകൊടുക്കുന്നതുപോലെ കവിത കറ ന്നുകൊടുക്കുന്ന കവികളുണ്ട് നമുക്ക്. പാലപ്പൊടിയല്ലല്ലോ പാലാണല്ലോ ചായയിൽ ചേർക്കുന്നത് എന്നു വിചാരിച്ച ചായകുടിക്കാതെന്നുവർക്കു സന്തോഷം. വെള്ളം ചേർക്കാത്ത പാലു കിട്ടിയപ്പോൾ എന്നു വിചാരിച്ച് കടക്കാരനു സന്തോഷം. താൻ അപ്പോഴെങ്കിലും നാലുപേരുടെ മുൻപിൽ സത്യസന്ധനായപ്പോൾ എന്നു മനസ്സിലാക്കി കറവക്കാരനു സന്തോഷം. തൊട്ടടുത്ത് കാലുകൾ ഇളക്കിപ്പാടാതെ എരുമ നിലക്കുന്നതു പോലെ കാവ്യവിഷയം അനങ്ങാതെ നിന്നാൽ കറവക്കാരനായ കവി ഏതെങ്കിലും ആഹ്ലാദിക്കില്ല! ചൈന ഇന്ത്യയെ ആക്രമിച്ചപ്പോൾ വിഷയമുണ്ടെന്നു എരുമ തൊട്ടടുത്തുതന്നെയുണ്ടായിരുന്നു കവികൾക്ക്. കറന്നെടുക്കലോടുതന്നെ കറന്നെടുക്കൽ! ഇപ്പോൾ ഭാരതവും പാകിസ്ഥാനും തമ്മിലുള്ള യുദ്ധഭീഷണി എന്ന എരുമ മുൻപിൽ നിന്നിട്ടും ആർക്കും പാലുകറക്കേണ്ട. എങ്കിലും ഒരുകവി മുന്നോട്ടു വന്നു. എന്റെ സ്നേഹിതൻ പി. ഇവഹാരക്കുരുപ്പ് ദോഹനക്രിയ നടത്തുന്നു. പക്ഷേ, അദ്ദേഹം മഹിഷാസുരനാ

പീഡിപ്പിച്ചപ്പോൾ ദുർഗ്ഗയും പാത്രത്തിലേക്കു ഒഴുകുന്നതാണ്. പാത്രത്തിൽ വെള്ളംവെച്ചിട്ടുമില്ല.

അജ്ഞതയെല്ലാമകറ്റി സ്വയം നിങ്ങളർജ്ജുനന്മാരായുണർന്നെന്നുനേല്ക്കുക. മൽക്കരങ്ങൾക്കുണ്ടു ശക്തിനിന്നാൽമാവിൽ നിലക്കുന്നു ഞാൻ നീ പുറപ്പെട്ടുകൊള്ളുക ഇദ്യർമ്മയുദ്യം തുടരു വിജയത്തിലെത്തും കുതുകേഷ്വരയുദ്യം സുനിശ്ചയം. എന്ന വരികളിലെ സ്വദേശസ്നേഹവും പ്രസാദാത്മകതയും എനിക്കിഷ്ടപ്പെട്ടു. (കാവ്യം കലാ കൗതുകിയിൽ)

പുതിയ പുസ്തകം

ഏതാണു സത്യം എന്നതാണു പ്രശ്നം. ജീവിതം അനന്തമായി ആകർഷകതയുള്ളതാണെന്നു സ്വയം തെളിയിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന ഉറപ്പിന്റെ നിമിഷങ്ങളോ? അതോ നമ്മുടെ ഉണർന്നിരിക്കുന്ന ജീവിതങ്ങളെ നിറയ്ക്കുന്ന സാധാരണതയിന്റെ വേദനാജനകമായ ബോധമോ? വാൻഹോഫിന്റെ ചില ചിത്രങ്ങൾ ഈ ജീവിതദൃഷ്ടികരണത്തിന്റെ അതിശക്തങ്ങളായ ആവിഷ്കാരങ്ങളാണ്. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മഹത്യാരേഖയിൽ "കഷ്ടപ്പാട് ഒരിക്കലും അവാസാനിരിക്കില്ല" എന്നുണ്ടായിരുന്നു. നീചെയുടെ തത്ത്വചിന്ത തുളച്ചുകയറുന്നതായിരുന്നു; കാല്പനികവിഷാദത്തിന്റെ നിരാകരണമായിരുന്നു. എങ്കിലും അദ്ദേഹം ഭ്രാന്തനായിരുന്നില്ല... പ്രസാദാത്മകതയിൽനിന്ന് വിഷാദാത്മകതയിലേക്കും അതിൽനിന്ന് തിരിച്ചുണ്ടാട്ടുമുള്ള ഈ പാച്ചിൽകൊണ്ടാണ് ഷെയ്ക്സ്പിയറിന്റെ മക്ബത്ത് ജീവിതം വിഡ്ഢി പറയുന്ന കഥയാണെന്നു പറഞ്ഞത്." ചിന്തോദ്ദീപകങ്ങളായ ഇത്തരം നിരീക്ഷണങ്ങൾ നിറച്ചുവച്ച പുസ്തകമാണ് കോളിൻവിൽസന്റെ Beyond the Occult. അദ്ദേഹത്തിന്റെ The Occult എന്ന വിഖ്യാതമായ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അനുബന്ധമാണിത്. ഭൗതികസത്യത്തിന് അപ്പുറത്തുള്ള സത്യത്തെ—അതിന്ദ്രിയസത്യത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു നൂതനസിദ്ധാന്തം സ്പെഷ്യലിക്കുന്ന ഈ പുസ്തകം എല്ലാവർക്കും സവിക്കണിയമല്ല. പക്ഷേ, അവർക്കും ഇതിലുൾക്കൊള്ളിച്ച വിജ്ഞാനശകലങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടും. കോളിൻ വിൽസന്റെ 'ഇൻസൈറു'കൾ വിസ്തരം ഇനിയുണ്ടു.

റോമാൻ മനീന്റെ Disillusionment എന്നൊരു കഥയെക്കുറിച്ച് ഗ്രന്ഥകാരൻ പറയുന്നുണ്ട്. കഥപറയുന്ന ആൾ ഒരപരിചിതനെ ഒരിടത്തുവെച്ചു കണ്ടു. അയാൾ ചോദിച്ചു: 'എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട സർ അങ്ങയ്ക്കറിയാമോ മോഹഭംഗമെന്നാൽ എന്താണ്? ചെറിയ, പ്രധാനങ്ങളായ കാര്യങ്ങളിൽ പറയുന്ന പാളികളല്ല. എല്ലാറ്റിലുമുള്ള വലിയ, പൊതുവായ നിരോധനമാണ്... ഞാൻ വെറും ശിശുവായിരുന്ന കാലത്ത് എന്റെ വിട്ടിൽ തീപിടിത്തമുണ്ടായി... വീടുമുഴുവൻ കത്തിയെരിഞ്ഞു. പ്രയാസപ്പെട്ടാണ് എന്റെ കുടുംബത്തെ രക്ഷിച്ചത്. എനിക്കു ചില പൊള്ളലുകൾ ഉണ്ടായി... അപ്പോൾ വീടു തീപിടിക്കുകയെന്നു പറഞ്ഞാൽ ഇതാണ്. ഇതേയുള്ളൂ. അല്ലേ?... ഞാൻ ആദ്യമായി കടൽ കണ്ടു. സമുദ്രം വിപുലം. വീതിയുള്ളത്. എന്റെ കണ്ണുകൾ വിദൂരതയിൽ

ഏതാണു സത്യം എന്നതാണു പ്രശ്നം. ജീവിതം അനന്തമായി ആകർഷകതയുള്ളതാണെന്നു സ്വയം തെളിയിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന ഉറപ്പിന്റെ നിമിഷങ്ങളോ? അതോ നമ്മുടെ ഉണർന്നിരിക്കുന്ന ജീവിതങ്ങളെ നിറയ്ക്കുന്ന സാധാരണതയിന്റെ വേദനാജനകമായ ബോധമോ?

വിസ്തൃതിയിൽ അലഞ്ഞു. പക്ഷേ, ചക്രവാളമുണ്ടല്ലോ. അനന്തതയെ അഭിലഷിക്കുന്ന എനിക്കെന്തിനു ചക്രവാളം?... ഞാൻ മരണത്തെ സ്വപ്നം കാണുകയും അതിനുവേണ്ടി കാത്തിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു... അവസാനത്തെ നിമിഷത്തിൽ ഞാൻ എന്നോടുകൂടെ പറയും. "അപ്പോൾ ഇതാണ് വലിയ അനുഭവം? ശരി അതുകൊണ്ടെന്ത്? അല്ലെങ്കിൽത്തന്നെ ഇതെന്താണ്?"

ഇതു ജീവിതത്തോടുള്ള നിഷേധാത്മകമായ നിലപാടായതുകൊണ്ട് കോളിൻവിൽസൻ ഇതംഗീകരിക്കാൻ വയ്യ. ബോദലേറിന്റെ Carcass എന്ന കാവ്യം റീൽക്കെക്ക് ഇഷ്ടപ്പെട്ടു. അഴുകുന്ന ശവശരീരത്തിന്റെ വർണ്ണനാപോലും വായനക്കാരന്റെ മാനസികതയ്ക്കിടയിൽ വർഷിച്ചിട്ടു് ആകർഷകമായിത്തീരണം എന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതം. പാരായണയോഗ്യമായ പുസ്തകമാണിത്. (Corgi Edition—1989 Rs. 90/-)

ദിനക്കുറിപ്പുകൾ

കീൽക്കട്ടയിലെ 'ആനന്ദ ബന്ധാർ പത്രിക'യുടെ ചീഫ് സബ് എഡിറ്റർ ദയാപൂർവ്വം എന്നെക്കാണ് വന്നു. ബി.ഡി. ഗോയങ്ക അവാർഡിനോടു ചേർത്തു തന്ന സുര്യഭഗവാന്റെ റെപ്ലിക്കയുടെ അടുത്ത് എന്ന് നിറുത്തി അദ്ദേഹം ഫോട്ടോയെടുത്തു. പിന്നീട് പാൾ ചാതുസ്വാഹിത്യത്തെക്കുറിച്ചു പലതും ചോദിച്ചു. ഫോൺസ് എന്ന ലാറ്റിനുമേരിക്കൻ സാഹിത്യകാരന്റെ സർഗ്ഗശക്തിയെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം വാഗ്ദാനം ചെയ്തതും, അവഗാഹത്തോടെ സംസാരിച്ചു. എന്തൊരു അറിവ്. ഈ രീതിയിൽ നിഗൂഢമായി വായിക്കുന്ന അനേകമാളുകൾ എങ്ങുമുണ്ട്. അതു മനസ്സിലാക്കാതെ 'ഞാൻ വായിച്ചു. ഇതു വായിച്ചു' എന്നു പറയുന്നത് മാത്രം.

2. കാളിദാസന്റെ 'രഘുവംശം' വായിക്കാതെ ഉത്തു. എത്രമാത്രത്തേ തവണയാണ് അതു വായിക്കുന്നതെന്ന് അറിഞ്ഞുകൂടാ. തേൻ കുടിക്കുന്നതുപോലെയാണ് രഘുവംശപാരായണം. ഇതു മനോഹരമായ കാവ്യത്തിന്റെ കർത്താവ് സുന്ദരനായിരിക്കുമോ? പണ്ട് ഞാൻ കിടന്നപ്പോൾ കെ. സുരേന്ദ്രനോടു സംസാരിച്ചു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതിങ്ങനെ: "കാളിദാസൻ വിദ്യപനായിരുന്നിരിക്കും. ആ വൈദ്യപുമാണ് സാൻദ്ര്യ ചിന്തിക്കേണ്ടതെന്ന് അദ്ദേഹത്തെ പ്രേരിപ്പിച്ചത്." അതുകേട്ട ചെറുതിട്ട നരായണക്കുറുപ്പ് അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. "കാളിദാസൻ അതിസുന്ദരനായിരുന്നിരിക്കും. നല്ല പൊക്കം. വെളുപ്പ്നിറം. ബംഗാൾ ചിത്രകലയിലെ നീണ്ട കണ്ണുകൾപോലുള്ള കണ്ണുകൾ. പാളത്താൻ." ഇതിൽ ഏതു സത്യം? എനിക്കിപ്പോൾ കാളിദാസനെ കാണണമെന്നു തോന്നുന്നു.

3. ഒരു സന്യാസി എന്നെ കാണാൻ വന്നു. അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടപ്പോൾ 1955-ലുണ്ടായ ഒരു സംഭവം ഓർമ്മയ്ക്കിലെത്തി. അന്ന് ഞാൻ തിരുവനന്തപുരം സംസ്കൃതകോളേജിലെ അദ്ധ്യാപകനായിരുന്നു. ഓഫീസ്സുമ്പിൽ അവിടെ ഒരു ക്ലാർക്കിനോടു സംസാരിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു ഞാൻ. എവിടെനിന്നോ എത്തിയ ഒരുസന്യാസി ഗോപാലപിള്ളസ്വാമിനെ കാണണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടു. 'സാർ ഇപ്പോൾ വരും. ഇരുന്നാളെ' എന്നു ക്ലാർക്ക് അറിയിച്ചു.

ഇരിക്കാൻ ഭാവിച്ച സന്യാസിനുടെ തോളിൽനിന്ന് കാഷായനിറമാർന്ന രണ്ടാമുണ്ട് താഴെ വീണു. സന്യാസിമാരോട് പൊതുവേ ബഹുമാനമുള്ള ശുദ്ധാത്മാവായ ക്ലാർക്ക് ചാടിയെഴുന്നേറ്റ് അദ്ദേഹത്തോടു പറഞ്ഞു: "അങ്ങയുടെ കൗപിനം താഴെ വീണു." സന്യാസി ചിരിച്ചില്ല. ഞാൻ ചിരിക്കാതിരിക്കാൻവേണ്ടി ഓടിക്കളഞ്ഞു.

പ്രതിലോമഗതി

മിനുഷ്യൻ അനുനമിക്കും വളരുന്നെങ്കിലും അവന്റെ മനസ്സ് വളരുന്നില്ല. ശരീരത്തിന്റെ വയസ്സ് എഴുപതായിരിക്കും. ആ എഴുപതുക്കാരന്റെ മാനസികവയസ്സ് പത്തായിരിക്കും. 'മെന്റൽ എയ്ജ്' പത്തായവർക്കാണ് പൈങ്കിളിനോവലുകൾ എഴുതാൻ കൗതുകം. അവ വായിച്ചു രസിക്കുന്നവർക്കും മനസ്സിന്റെ വയസ്സ് പത്തുതന്നെ. മണിയൂർ ഇ. ബാലൻ വളരെക്കാലമായി കഥയെഴുതുന്നു. അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം യുവാവായിരിക്കാൻ ഇടയില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മെന്റൽ എയ്ജ്—മാനസികവയസ്സ്—ഫിസിക്ക് എയ്ജിന്—ശാരീരികവയസ്സിന്—അനുരൂപമാണോ? ആണെങ്കിൽ ചിന്തിക്കുക; എന്ന ചെറുകഥ അദ്ദേഹം എഴുതുമായിരുന്നില്ല. ആരെയും സഹായിക്കുന്ന ഒരുത്തനെ സ്വന്തം കുഞ്ഞിനെ ഏല്പിച്ചിട്ട് ഒരുസ്ട്രീ ആത്മഹത്യ ചെയ്യുന്നു. കഥയുടെ ഫുൾവർഗ്ഗം മലബാർ കെ. സുകുമാരന്റെ "ആരാന്റെ കൂട്ടി" എന്ന ചെറുകഥയെയാണ് എന്റെ ഓർമ്മയിൽക്കൊണ്ടുവന്നത്. അതു പോകട്ടെ. കഥാസാഹിത്യം വളർന്ന ഇക്കാലത്ത് ഇങ്ങനെയുമുണ്ടോ ഒരുപക്ഷേ? സംസ്കാരത്തെ മുന്നോട്ടു കൊണ്ടുപോകുന്നവരും അതിനെ പിടിച്ചു പിറകോട്ടു വലിക്കുന്നവരുമുണ്ട്. ഓഗാർ പാടിയ കാലത്ത് ഒരുസായ്പ് ജോലിയൻവാല ബാഗിൽ അനേകം ഭാരതീയരെ വെടിവച്ചു കൊന്നു. മണിയൂർ ഇ. ബാലൻ ഈ കഥയിലൂടെ 'റിട്രോഗ്രഷൻ'—retrogression = പിന്നോക്കം പോക്ക്—നടത്തുകയാണ്.

★ ★ ★

ഞാൻ എന്റെ കൂട്ടുകാരനായ ഒരു ഫ്രഞ്ചുകാരനോടു പറഞ്ഞു:— ജീവിതം സങ്കീർണ്ണവും ഉദാത്തവും മനോഹരവുമാണ്. തങ്ങളുടെ കഥാകാരന്മാർ അതിനെ വിരൂപമാക്കുന്നു.

മസ്തിഷ്കപ്രധാനം

A. Alvarez അവതാരിക എഴുതിയ Miroslav Holub-ന്റെ ഒരു കാവ്യസമാഹാരഗ്രന്ഥം എന്റെ കൈയിലുണ്ട്. ആളുകൾ വർത്തമാനപ്പത്രം വായിക്കുന്നതുപോലെയോ ഫുട്ബോൾ കളി കാണാൻ പോകുന്നതുപോലെയോ കവിത വായിക്കണമെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ട കവിയാണ് അദ്ദേഹം. (Martin Seymour-Smith) പക്ഷേ, താൻ ഉദ്ഘോഷിച്ച ഈ കലാതത്ത്വം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയ്ക്കു ചേരുന്നില്ല. വർത്തമാനപ്പത്രം വായിച്ചാൽ കാര്യങ്ങൾ മനസ്സിലാകും; സിനിമ കണ്ടാൽ സമ്യങ്ങാകും. ഹോളുബിന്റെ കവിത ദുർഗ്രഹവും വിരസവുമാണ്. ഫ്രീക്ഷണ പരമായതിനാൽ ദുർഗ്രഹം. ഭാവമുന്മകത്തയിലും

മിനുഷ്യൻ അനുനമിക്കും വളരുന്നെങ്കിലും അവന്റെ മനസ്സ് വളരുന്നില്ല. ശരീരത്തിന്റെ വയസ്സ് എഴുപതായിരിക്കും. ആ എഴുപതുക്കാരന്റെ മാനസികവയസ്സ് പത്തായിരിക്കും. 'മെന്റൽ എയ്ജ്' പത്തായവർക്കാണ് പൈങ്കിളിനോവലുകൾ എഴുതാൻ കൗതുകം. അവ വായിച്ചു രസിക്കുന്നവർക്കും മനസ്സിന്റെ വയസ്സ് പത്തുതന്നെ.

റോമസ് മൻ

കലാകൗമുദി 48

ന്റെ കൈയിലുള്ള പുസ്തകത്തിലെ 225-ാം പേജ് തൊട്ട് 230-ാം പേജവരെയുള്ള ഭാഗം വായിച്ചു. പിന്നീട് പി.വി. തമ്പിയുടെ പ്രബന്ധവും. “കേരള സാഹിത്യചരിത്രത്തിലെ വിവരങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനന്തരാവകാശികൾ സൂക്ഷിച്ചിട്ടുള്ള ആധികാരികപ്രമാണങ്ങളും ആധാരമാക്കിയാണ് ഞാൻ ഈ പഠനം തയ്യാറാക്കിയത്” എന്നു ലേഖകൻ എഴുതിയതു കണ്ട് വിജ്ഞാന ദാഹമുള്ള ഞാൻ ആ ലേഖനം “ആർത്തി”യോടെയാണ് വായിച്ചത്. പക്ഷേ, ദൗർഭാഗ്യത്താലാ വീണ്ടും ഉള്ളൂർ പറഞ്ഞതിൽവക്കിഞ്ഞ് തമ്പി അവർകൾ വളരെയൊന്നും പറഞ്ഞിട്ടില്ല എന്നേ ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിഞ്ഞുള്ളൂ. പദ്യഭാഗങ്ങൾ ഉദ്യമിച്ചതും ഭാഷാചരിത്രത്തിൽ ഉള്ളവതന്നെ. ‘യസ്യാംബ—’ എന്ന് ഉള്ളൂർ. ‘യസ്യാംബ...’ എന്നു തമ്പി. “വീരശിഖാമണിഗ്രാമവാസി...” എന്ന് ഉള്ളൂർ. “വീരശിഖാമണിഗ്രാമവാസി...” എന്നു തമ്പി. “ഖലനധികനികൃതിപരനായ ധർമ്മിഷ്ഠനായ” എന്ന് ഉള്ളൂർ. “ഖലനധികനികൃതിപരനായ ധർമ്മിഷ്ഠനായ” എന്നു തമ്പി. “അങ്ഗമശേഷം...” എന്ന് ഉള്ളൂർ. “അങ്ഗമശേഷം...” എന്നു തമ്പി. ഉള്ളൂർ പുസ്തകങ്ങൾ കണ്ടു. പി.വി. തമ്പി ഉള്ളൂർ എടുത്തെഴുതിയവ കണ്ടു. ഉദ്യമിച്ച ഭാഗത്തിന്റെ പര്യവസാനവും ഒരുപോലെ. ഒരുവരിപോലും കൂടുതലില്ല. തമ്പിയുടെ ലേഖനത്തിൽ “ഗുരുമതിയാം കൈലാസകുഷിതിസുരശിഷ്യനാകും...” എന്നൊരു കാവ്യഭാഗം വെളുത്തേരിയുടെതായി ഉദ്യമിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതെങ്കിലും തനിയെ കണ്ടല്ലോ എന്ന് ആഹ്ലാദിച്ചു ഞാനിരുന്നു. അപ്പോഴാണ് സാഹിത്യചരിത്രത്തിന്റെ 231-ാം പേജ് ഇൽ എന്റെ കണ്ണു ചെന്നുവീണത്. അവിടെയുണ്ട് ആ ഭാഗം. പി.വി. തമ്പി “ആധാരമാക്കിയ ആധികാരികപ്രമാണങ്ങളുടെ സ്വഭാവം കണ്ടില്ലേ? തെറ്റില്ല. ഉള്ളൂരിന്റെ രചനകൾ ആധികാരികപ്രമാണങ്ങൾതന്നെ. കൂട്ടികൾക്കുള്ള ചോദ്യക്കടലാസ്സിൽ വള്ളത്തോളിന്റെ ഒരുശ്ലോകം കൊടുത്തിട്ട് വ്യാഖ്യാനമെഴുതുക എന്ന നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കും. അഞ്ചാമത്തെ ചോദ്യം ‘വള്ളത്തോ

ളിന്റെ ദേശഭക്തിയെക്കുറിച്ച് ഉപന്യസിക്കുക’ എന്നുമായിരിക്കും. വിദ്യാർത്ഥി അഞ്ചാംചോദ്യത്തിനു ഉത്തരമെഴുതുമ്പോൾ ഒന്നാംചോദ്യത്തിലെ ദേശഭക്തി വികാരരഹിതമായ ശ്ലോകമെടുത്തെഴുതിയിട്ട് ‘ഇതുപോലെ ഏതെത്ര ശ്ലോകങ്ങൾ വേണമെങ്കിലും ഉദ്യമിക്കാവുന്നതാണ്’ എന്ന് എഴുതിവയ്ക്കും. തമ്പിയും ആ വിദ്യാർത്ഥിയും തമ്മിൽ എന്തേ വ്യത്യാസം? മഹാകവി ഉള്ളൂർ എഴുതിയതിൽക്കവിഞ്ഞ് പി.വി. തമ്പിയുടെ പ്രബന്ധത്തിൽ വളരെയൊന്നുമില്ല എന്നത് ഒന്നുകൂടെ പറയട്ടെ. ഒരു വ്യത്യാസമുണ്ട്. ഉള്ളൂർ സാക്ഷേപണവൈദഗ്ദ്ധ്യത്തോടെ ആവിഷ്കരിച്ചത് തമ്പി അവർകൾ അടിച്ചുടച്ചു പറത്തിയിട്ടിരിക്കുന്നു. അത്യുക്തികളും വാക്യവൈകല്യങ്ങളും ധാരാളമുണ്ട് ഈ പ്രബന്ധത്തിൽ. സംസ്കാര കേരളം കൈമാറുന്നതിന് ഈ ലേഖനം ഭൂഷണമല്ല.

★ ★ ★

ഒരോ കവിക്കും സ്വന്തമായ കാവ്യസങ്കല്പമുണ്ട്. അതിനു വിപരീതമായ കാവ്യസങ്കല്പമുള്ള കവിയുടെ കാവ്യം ആ കവിക്ക് ഇഷ്ടപ്പെടുകില്ല. അരവിന്ദപ്രോഷിന്റെ കാവ്യസമീക്ഷകൾ ശരിയല്ലെന്ന് ഒരിക്കൽ ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പ് എന്നോടു പറഞ്ഞു. “കൃഷ്ണൻനായർ ചങ്ങമ്പുഴത്തൊപ്പി ഉണ്ടാക്കിവെച്ചിട്ട് ഒരോ കവിയുടെയും തലയിൽ അതു വച്ചുനോക്കുന്നു. ‘ചേരുമ്പില്ല ചേരുമ്പില്ല’ എന്നു മുറവിളി കൂട്ടുന്നു.” ഇങ്ങനെ എൻ.വി. കൃഷ്ണവാരിയർ എന്നെക്കുറിച്ച് ഒരാളോടു പറഞ്ഞു. ആ ഏഷണിക്കാരൻ ഉടനെതന്നെ അത് എന്നെ അറിയിച്ചു. ശരിയല്ല ആ പ്രസ്താവം. ചങ്ങമ്പുഴയുടെ തൊപ്പി ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പിനു ചേരില്ലല്ലോ. എങ്കിലും ഇതെ ഞാൻ ബഹുമാനിക്കുന്നു, മഹാകവിയെന്ന നിലയിൽ. പ്രൊഫർഷസും ഒവിയും, വെർബലിനെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാവ്യം ഇനിയധിനെയും ആക്ഷേപിച്ചിരുന്നു. (Less Than Ore—Essays. J. Brodsky)

ഈ ലോകത്ത് നിങ്ങൾ ബഹുമാനിക്കുന്നത് ആരെ? മഹാത്മാഗാന്ധിയെ

ഓർമ്മയിൽ നിന്ന് ചില ഇതളുകൾ

സ്വതന്ത്ര ഭാരതത്തിന്റെ	വ്യക്തികളെത്തെയും	
ആസൂത്രണത്തിന്റെ	രാജ്യത്തിന്റെ	
ആദ്യനാളുകളുമായി	ശ്രേയസ്സിന് പ്രാധാന്യം	ആധുനിക ഇന്ത്യയുടെ
ബന്ധപ്പെട്ട അനുഭവങ്ങൾ	നൽകിയ ചരിത്രഘട്ടങ്ങൾ	ചരിത്രംകുടിയായ ആ
	ലോകപ്രസിദ്ധ സാമ്പത്തിക	അനുഭവങ്ങൾ. ഡോ. രാജ്
നെഹ്റുവിന്റെ	കാര്യവിദഗ്ദ്ധനായ	ശ്രീ. മുരളിയുമായി
ദീർഘവീക്ഷണവും ചരിത്ര	ഡോ. കെ. എൻ. രാജിന്റെ	പങ്കുവയ്ക്കുന്നു.
ബോധവും അടുത്തറിയാൻ	അനുഭവ സമ്പന്നമായ	
കഴിഞ്ഞ നിമിഷങ്ങൾ.	ദിവസങ്ങൾ	

കലാകൗമുദിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു തുടങ്ങുന്നു.